

УДК 130.2; 09.00.11

ВОРОПАЄВА В.Г.,

кандидат філософських наук, доцент кафедри
соціально-гуманітарних наук, Кіровоградська льотна академія
Національного авіаційного університету (Україна, Кіровоград)
kafedra09@i.ua

ФОРМУВАННЯ ПАРАДИГМИ ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ КУЛЬТУРНОЇ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

В статті розглядається парадигма особистості, яка зводиться до формування підвалин культури, які впливають на особистість. Відмічається, що багатовимірність людини має велику кількість вимірів індивіда, так як людина має космічний, фізичний, біологічний, соціальний, психологічний, культурний компонент глобалізації. Обґрунтовується, що парадигма особистості в умовах глобалізації – це формування тих підвалин культури, які впливають на особистість.

Ключові слова: парадигма особистості, глобалізація, культурна глобалізація, структура особистості, гуманістичні виміри самореалізації

Людство є однією з великих систем в соціальній формі руху: єдиний біологічний вид, але його економічна, соціальна і духовна єдність перебуває ще в процесі свого саморозвитку і самостворення. Планетарна спільність долі, подолання глобальних проблем сучасності веде до соціальної і духовної єдності, сама вона є умовою виживання на конвергентно-дивергентній основі. Об'єктивні засади єдності людства передбачають: 1) розширення і зміцнення господарсько-економічних зв'язків різних регіонів планети; 2) потреба сумісних зусиль у боротьбі з екологічною кризою; 3) зростання політичної єдності на шляхах розброєння і запобігання воєнній загрозі; 4) необхідність координації зусиль у боротьбі з міжнародною злочинністю, політичним тероризмом і екстремізмом; 5) подолання загрози автоитарних режимів; 6) приборкання загрози ідеологічних конфліктів, що загрожують людству ліквідацією досягнутої єдності; 7) поширення інтернаціоналізації суспільного життя, культурних контактів тощо. Ядром цього процесу є примат загальнолюдських, гуманістичних цінностей над класовими, державними, національними. Людство орієнтується на розуміння світу як гетерогенного, який розгортається в самому собі в процесі становлення своєї нової якості, зберігаючи свою єдність (тотожність) і в той же час розгортається в своїй нетотожності національних культур, світів, образів, стилів життя. Тотальність задає нову методологічну парадигму, в центрі якої є різноманітність національних форм буття, кожна з яких зберігає свою єдність, що і ставить на порядок денний питання про наявність цілісності духовного життя. Універсум як єдина цілісність постає ще не як єдина картина суцього, а у вигляді суперечливого, іноді аморфного конгломерату. Долаючи нетерпіння, людство шукає оптимальні відношення регламентації свого життя, підтверджуючи тезу про суспільство як систему, що

розвивається. Дійсно гуманістичні ідеї пробивають собі дорогу там, де кінчається однолінійне мислення, монологічність судження, класово-партійний підхід. Людство як множина соціальних і культурних “атомів”, яка виступає на рівні з єдиним, і ця єдність людства забезпечується специфічними рисами, як багатоманітність, гармонійність, поліфонізм голосів національного буття, що є показником його удосконалення. Багатоманітність в єдності інтересів відтворює багаторівневий, поліморфний, різнородний набір смислових факторів буття з тенденцією до появи людства як системи. Образ плюралістичного світу, в якому розквітає багатство індивідуального, відтворює різні типи життєдіяльності, способи організації науки, політики, соціального життя, що свідчить про врахування багатоманітності варіантів “буття можливого”, “буття другої потенції”.

Методи дослідження особистості націлені на те, щоб зрозуміти особистість на рівні фундаментального формотворчого принципу, використовуючи певну сукупність способів і засобів психологічного виявлення особистості, як: 1) як індивідуальності; 2) як суб'єкта соціальної діяльності і системи міжособистісних зв'язків; 3) як ідеального представництва в інших людях. Методи вивчення специфіки людського існування зводяться до того, щоб вивчити людину в усіх її суттєвих зв'язках. Основою цих концепцій виявилися ідеї самоорганізації як наукового напрямку, який був створений і обґрунтований в 1950-1960-х рр. ХХ ст. (І.Пригожін, Г. Хакен, Г. фон Ферестер, Х. Матурана), які вивчають закономірності виникнення структур в нерівно вагових системах неупорядкованих елементів. Суттєвою особливістю особистості самоорганізуючих систем є їх здатність до саморозвитку, самопобудови і самовідновлення. Змістовне навантаження цих теорій зводиться до розробки понять "само": самоактуалізації (А. Маслоу), самодетермінації (Т. Ярошевський), самореалізації, саморегуляції, самовіднесеності, культури індивідуальності, які зводяться до виявлення сутності дії організуючих складних систем в їх самостановленні і розвитку. Осмислення самоорганізації як складного соціального феномена властиве тільки людським спільнотам, для яких важливі процеси "само". Як не дивно, але в основі будь-якої самоорганізуючої системи лежить хаос, енергійне і безупорядковане самоздійснення різнобічних елементів, які слід перетворити на самоорганізацію, яка є синонімом справжнього життя. Стохастичні коливання параметрів (флуктуації) є тим єдиним фоном, на якому можливе спонтанне виникнення організації, і поряд з енергією як основною передумовою її подальшого існування.

Будучи всезагальним, людство намагається стати особливим, так як воно співвідноситься з поняттями суб'єктивності, індивідуальності, відповідальності. Справжню цілісність людству задає тип духовності народу, і в цьому розумінні духовне життя – це найвища цінність, а економічна і політична система як «провідні ремні». Цілісність людства потребує одночасного і гармонійного вирішення економічних, політичних, культурно-

духовних проблем. Вживання людства як єдиного цілого є можливим лише за умови миру, взаєморозуміння, взаємоповаги, а не диктату, насилля, культу Абсолюту, відчуження, уніфікації, утопізму, теологізму, генералізації всезагального, наперед заданого сходження до кінцевої мети розвитку, влади символу над людським життям; скеровується принципам «ненасильного синтезу» протилежного.

Всебічне розкриття предметного горизонту єдності в реальності ставлять людство перед фундаментальною проблемою пошуків субстанціонального змісту духовного опанування безмежного, буття, як такого. Різноманітність шляхів нової буттєвої реальності людства породжують становлення буттєвої основи вселюдського (всезагального) в його онтологічному і аксіологічному змісті, виходячи з нетотожного як системоутворювальної основи розвитку сучасної культури. Можливо, що людство як єдине ціле підходить сьогодні до формування нової віри і нової трансраціональності, бо не існує однозначно і єдиного шляху до нового соціального організму, спільного «родового життя», яке мусить стати основою людської консолідації і спільноти. Людство змінюється і кількісно, і якісно, виступає синтезом тілесного і духовного подолання від «механістичної солідарності» (Е. Дюркгейм), що знеособлює і обайдужнює людину, до появи «органічної солідарності», яка веде до розквіту талантів, національних способів буття.

Філософія має опікуватися граничними, метафізичними питаннями й проблемами самореалізації особистості. Парадигмальний характер кризи сучасної техногенної цивілізації – в порушенні рівноваги між інструментальним (техніко-технологічним) і аналітичним (духовним, душевним) відношенням людини до світу і самого себе. Конститутивні властивості досягнення цивілізації: протистояння негативним явищам в природі, соціумі; подолання страху і відчуження, перетворення всього сущого в засіб цивілізованого існування як закономірності смислоутворення. Єдине людство може стати поліфонічним оркестром, якщо воно не буде асоціюватися з тоталітарною сукупністю «гвинтиків», а направлене на визнання самоцінності кожної особистості, широкого взаєморозуміння і поваги до інакомислення; подолання нівелювання і знеособлення особистості. Повага до унікальності кожного «атому» і становлення єдиного людства вимагає ставлення до будь-якої нації – етносу як самоцінності і неповторності, поширюється на будь-яку величину чи малу соціальну групу чи окрему людину, що можливо за умов становлення гуманізму, як універсальної цінності, цивілізованого існування. Використання людством наукової школи В. Вернадського, К. Поппера, Тейяр де Шардена відкриває нові можливості становлення ноосферного мислення як основи становлення людства як єдиного соціального і духовного організму, що допомагає закласти основи єдиного світосприймання, в якому час від часу буде зростати роль людини як перетворювача світу по законам коеволюції

Адекватність відтворення парадигми особистості в умовах глобалізації – це формування тих підвалин культури, які впливають на особистість. Особистість як конкретне втілення сутності людини являє собою цілісне відображення і реалізацію комплексу соціально значущих ознак. Невід’ємними рисами особистості є самосвідомість, ціннісні орієнтації, соціальні відносини, відповідальність за вчинки, автономність відносно суспільства. Методологічний аналіз рівнів людини дозволяє відобразити складність багатогранності відносин, багатство відмінностей, суперечностей підходів до аналізу людини як складної соціальної істоти. Багатовимірність людини має велику кількість вимірів індивіда, так як людина має космічний, фізичний, біологічний, соціальний, психологічний, культурний вимір.

Культурна глобалізація розвивається у напрямку гомогенізації і гетерогенізації соціокультурних зразків. Гомогенізація – це глобальна інституціоналізація життєвого світу як організація локальних взаємодій при безпосередній участі і під контролем світових макроструктур економіки, політики і мас-медіа. Зрештою, гетерогенізація – це локалізація глобальності, тобто рутинізація міжкультурної і міжнаціональної взаємодії через посередництво включення інокультурного, «екзотичного» в життєвий світ повсякденності. *Культурна глобалізація – це процес зростання взаємозв’язку і взаємодії, в контексті якої відбувається культурна дифузія, тобто просторове розповсюдження і проникнення (дифузія) культурних досягнень одних культур, в інші, а також акультурація, тобто процес взаємодії культур, у ході якого відбувається їх зміна, засвоєння ними нових елементів, утворення у результаті змішування різних культурних традицій. В складних умовах культурної глобалізації відбувається формування особистості, на який впливають різноманітні чинники - історичні, соціальні, економічні, політичні, етнонаціональні, етнокультурні.*

Напроти, в умовах деструктивного соціуму - незахищеності людини, її нетотожності самій собі, не-цілісності, розірваності її свідомості - людина стає відчужено від усього світу суспільства, природи, самого себе, друзів. Але людина входить в суспільство, не як абстрактна істота, а як конкретна соціальна цілісність, як невід’ємний атрибут соціальності, що застає створеними до неї суспільно-політичні відносини, але повинна створити згідно зі своєю сутністю. Тому соціальна філософія повинна сприяти формуванню таких політичних відносин, які були б гідними цілісної особистості, для якої політика це спосіб гідного людини існування. Соціальна філософія покладається на такі принципи, як моральність, чесність, гідність, що вимагає від людини стимулювати професійно-конструктивне, перспективне, піднесене, ділове, послідовне. Проте навколишній світ людини характеризується не лише об’єктивною, а й суб’єктивною фактичністю. Якщо в об’єктивній формі людина – автономна, відчужена від людини реальність, «баластова даність» (Ю.Хабермас) і/або «негативна діалектика (Т.Адорно), то в суб’єктивній формі проводить свою екзистенцію крізь лабіринти людської суб’єктивності. Тому тільки будучи

пережитим і пропущеним крізь призму певної системи смислових координат, світ набуває для людини актуального значення.

Сучасна парадигма особистості в умовах глобалізації акцентує увагу на тому, що людина є не тільки "економічною і політичною клітинкою" суспільства, вона є атрибутивною ознакою індивідуальної і соціальної буттєвості, та соціокультурним феноменом. Тому людина вбирає в себе раціональне, когнітивно-творче, когнітивно-пізнавальне, що переплітається з елементами емоційно-вольовими, традиціоналістськими, національно-історичними, національно-психологічними. Але історичне ще не стає історичним від того, що є реальністю, яка посідає певне місце в даних просторо-часових межах. Історичне є насамперед одиничне, неповторне, що пов'язане з походженням усього суцього, певне у своїй самосвідомості, у тому, що воно вкорінене в цьому ґрунті. Історичне, неповторне, індивідуальне ніколи не може бути всезагальним: історично особливе дозволяє просуватися у напрямі до цілісної сутності індивіда і цілісної сутності історії.

Перспективи розв'язання проблем самореалізації особистості пов'язуються із завданням демократизації суспільства. Демократичні перетворення сучасного українського суспільства націлені на становлення такого соціального типу державності, на знамені якої була б людина, її високе соціальне призначення, законність і неухильне дотримання законів, добробут людини, щастя, свобода, власність. Настав же час прислухатися до думки Норберто Боббіо, що демократичні інституції є найперспективнішою частиною будь-якого процесу, а досягнення соціалістичних цілей можливе лише в межах ліберально-демократичного режиму. Крім цього, не існує іншого способу зробити політику дійсно гуманною і людською, поєднати її з мораллю і людиною. Лише за таких умов людина не буде відчуженою від політики і влади, не буде "губитись в політиці", а цивілізовані політичні відносини допоможуть людині знайти і реалізувати себе, подолати розірваність духу, розкрити свої "сутнісні сили", вивільнитися від відчужених і розірваних сторін своєї діяльності. Соціально-філософська направленість політики повинна сприяти тому, щоб правові, соціальні, політичні і економічні інститути були зорієнтованими на індивіда і регулювання обміну між ними в межах формальної раціональності і керівництва закону.

Поширеною є думка, згідно з якою структура особистості - це єдність чотирьох підструктур: 1) біологічно зумовленої підструктури (темпераменту, статевих, вікових властивостей психіки тощо); 2) психологічної підструктури (індивідуальних психологічних особливостей - пам'яті, емоцій, відчуттів, уявлень, почуттів, волі, інтелекту та ін.); 3) підструктури соціального досвіду (набутих емпіричних і теоретичних знань, навичок, умінь, звичок, традицій, норм тощо); 4) підструктури спрямованості особистості (бажань, цілей, ідеалів, мотивів, потреб, прагнень, ціннісних орієнтацій та ін.). Цікавим є підхід американського соціолога й економіста А. Маслоу, визнаного Формування парадигми особистості в умовах культурної глобалізації

теоретика менеджменту. За його міркуваннями, у суспільстві існує п'ять рівнів потреб, які він умовно розташував на шкалі, починаючи від нижчих (примітивних) і закінчуючи вищими. Перший рівень — фізіологічні потреби чи вітальні. Другий рівень — екзистенціальні (потреби безпеки власного існування, здоров'я, відсутності насильства, безпеки на вулицях, захист від війн тощо). Третій рівень - потреби в комунікації, дружбі, спілкуванні. Четвертий рівень - потреби статусу, визнання, престижу, оцінки інших людей, самоповаги. П'ятий рівень - потреби самовираження через творчість, самореалізації, розкриття та реалізації здібностей, досягнення сенсу життя. Потреби першого та другого рівнів - нижчі, потреби третього, четвертого та п'ятого рівнів - вищі. Усі ці потреби відображають об'єктивну шкалу потреб, яка існує в суспільстві. Пересічна людина може мати суб'єктивну шкалу потреб, яка не обов'язково збігається з об'єктивною, тобто такою, що складається на рівні суспільства. За А. Маслоу, особистість - це така людина, в якій суб'єктивна й об'єктивна шкали потреб збігаються, крім того вищі потреби на суб'єктивній шкалі розташовані згори, а нижчі - знизу. Виходячи з цього, не кожний індивід, який живе в суспільстві, є особистістю. Він стає такою, якщо його діяльність не обмежується задоволенням примітивних потреб (фізіологічних і екзистенціальних), а пов'язується з досягненням значущих сенсожиттєвих цілей: набуттям знань і вмінь, усебічним розвитком особистості, її гармонійністю, здійсненням творчих задумів. Це врешті-решт веде до повної самореалізації особистості, включення у процес життєдіяльності всього внутрішнього духовного потенціалу людини, її соціальної активності. З'ясування сутнісних ознак процесу демократизації сучасного світу, становлення громадянського суспільства і пошуків свободи самореалізації особистості відбувається і пошук оптимальних шляхів подальшого удосконалення суспільства, становлення цивілізаційних суспільних відносин, відкривається простір для появи *конструктивної* активності особистості в усіх сферах життєдіяльності, переоцінки суспільних ідеалів, цінностей і авторитетів. Відносно цього має бути сконструйована і цілісна система "буттєвих цінностей" і "мета-цінностей" людини. В оригінальному доробку американського вченого А. Маслоу (1908-1970) "Мотивація і особистість (1954)" розроблена концепція цілісного підходу становлення особистості, вищих її станів - духовних цінностей, "буттєвих", і "мета-цінностей". Фундаментальність проблеми становлення особистості і формування концепції нових "цінностей буття" і "мета-цінностей" приходять до виявлення специфіки людського існування, розкриття людини в усіх її суттєвих зв'язках і відносинах, особливих моментів самоперетворення і оволодіння "мистецтвом жити".

Зрештою, будь-яка система володіє емерджентними властивостями, які відсутні у окремо взятих елементів. Об'єднання допустимих станів системи і середовища для всіх її можливих сполучень дає фазовий простір екзистентності. Якщо ціленаправлені зміни чи флуктуації параметрів достатньо великі, система втрачає свою якісну визначеність. При цьому вона

або руйнується, або перетворюється в нову систему - усталеною на певному відрізку часу до чергової критичної точки. При цьому, якщо катастрофи мають характер біфуркацій, (термін "біфуркація" "подвоєння" введений А.П.Пуанкаре в фізичному просторі, яке починається з певного моменту і може слідувати по різних траєкторіях), то система змінюється. Якісна визначеність системи, яка змінюється у непередбаченому однозначно напрямку, залежить від випадковості флуктуації в критичній точці. Життєздатна система може бути створена на основі використання природного потенціалу самоорганізуючої системи з врахуванням її власних законів. На відміну від відцентрового руху, коли негативна мотивація виштовхує організм з певної зони фазового простору, ціленаправлений рух характеризується дією позитивної мотивації, притягає організм до певної точки простору, пов'язаного з досягненням обраної (чи даної) цілі. Проте для досягнення цієї цілі необхідно сформулювати матеріальні, соціальні, економічні, політичні та інші умови для набуття (накопичення, акумуляції, генералізації) вказаного людського багатства, про як говорив ще К.Маркс.

Відцентрова система, яка направляється актуально діючим негативним фактором, потребує певної інформації для вибору в точках біфуркації (проте цей вибір може бути і випадковим), але "оцінка" проходить відразу і допомагає корегувати поведінку на наступних кроках. На відміну від негативної "антицілі", позитивна ціль не існує в уже реалізованій реальності і тому не може виробити "управлінську" взаємодію безпосередньо в якості фізичного простору. Ця ціль повинна бути обрана організмом на базі отриманої і перепробованої інформації, яка є атрибутом процесу взаємодії на субструктуру, при якій змінюється тезаріус. Чим складніший організм і складові його елементи, тим багатоманітнішими є взаємодії на нього фактори, тим динамічніше і стохастичніше ці взаємодії, тим складніший і багатоманітний креодогенетичний ландшафт розвертається як поле для поведінки системи. Чим коротші відрізки креодів і частіше біфуркації, тим в більшій мірі поведінка системи зумовлюється послідовністю виборів в точках біфуркацій. А ці вироби в тій мірі, в якій вони випадкові, зумовлюються субструктурою системи. Безперечно, що розкриття цих термінів (взаємозв'язок елементів система, емерджентність, структура екзистентність, поле сил в фазовому просторі, дрейф, креод, біфуркація у поведінках стохастична, ціленаправлена чи відцентрова, самоуправління, інформаційна взаємодія), предметність яких набуває сенсу цілісного ставлення людини. Для соціальної філософії важливим є вирішення проблеми самознищення "родового життя", що загрожує знищенню людини. Основою людської консолідації і спільноти повинні стати проблеми самоорганізації, самопізнання, визначення самотності людини, самоактуалізації, самовиховання, самоволодіння, самопізнання, самоконтролю, самоспостереження, самооцінки, самовизначення, які усвідомлюються як ціннісні площини концепції "буттєвих цінностей" і "мета-цінностей" людини. Сутнісна рефлексія процесів самореалізації особистості

Формування парадигми особистості в умовах культурної глобалізації

зводиться до зіткнення "вітально-духовного" як реальних атрибутів людського буття, що пов'язане з розкриттям мотиваційних процесів, які є діалектичним зв'язком цих двох найважливіших життєвих спектрів. До сфери "вітального" філософи відносять все те, що пов'язане з життєвими циклами людини, а саме, його біологічним відтворенням, відповідним чуттєво-емоційним станом індивіда; до сфери "духовного" і практичного вирішення зазначеного протиріччя, - відносять подолання знецінення і обайдуження людини. Врешті-решт, незалежно від соціокультурних розбіжностей у тлумаченні людини, на кожного індивіда покладена відповідальність за те, щоб набути достеменних ознак Людини і залишитися людиною в усіх ситуаціях і відношеннях.

У цьому контексті взаємозв'язок "вітального-духовного" передбачає розуміння теоретичної формули моделювання буття "можливої потенції": 1) відношення людини до самої себе; 2) відношення людини до інших людей; 3) відношення людини до екстра-реалій; 4) відношення до світу як єдиного цілого. Ще М.Шелер бив сполох, акцентуючи увагу на «інфляції ідеї людини». Протягом ХХ століття цей небезпечний симптом лише загострився. Тому необхідно було вирішувати проблему дихотомії "вітального світу життя" і "духовного світу культури", які різняться суттю мотивації. Фундаментальність проблеми "мотивації" зводиться до пояснення того, що це таке спонукання, яке викликає активність і зумовлює діяльність суб'єкта, а тому важливим для розуміння мотивації є вивчення причин і механізмів ціленаправленої поведінки суб'єкта, виявлення того, як здійснюються як акти творчості, так і культури. При аналізі питання про те, чому організм взагалі спонукає до стану активності, слід звернути увагу на аналіз проявів потреб і інстинктів як витоків активності особистісного сприйняття. Ще А.Маслоу вважав, що люди мотивовані для пошуків особистісних цілей, що іробиють їх життя значно усвідомленим. Мотиваційні процеси є основою ставлення особистості, оскільки людина вважається "бажаючою істотою", яка не завжди досягає стану повного і завершеного задоволення. При цьому діючі і домінуючі потреби, згідно з А. Маслоу, розташовані знизу, відстоюють право людини на констатування вітального сенсу життя людини. Послідовне розташування основних потреб в ієрархії від вітального до духовного є головним принципом мотивації людини. А. Маслоу зробив припущення, що людина задовольняє свої потреби наступним чином: 85% - фізіологічні потреби; 70% - безпеки і захисту; 50% - любові і належності; 40% - самоповаги; 10% - самоактуалізації.

Проект перебудови особистості на основі самоактуалізації (від лат. *actualis* - дійсний) - намагання людини більш повного виявлення і розвитку своїх особистісних можливостей, самодіяльності особистості з метою злитися і ототожнитися з справжнім, автентичним смыслом. Справжня самоактуалізація передбачає наявність сприятливих соціально-історичних умов до розвитку особистості, а не шляхом пригнічення особливого і одиничного, проявляється як наслідок вільного руху і взаємомінливих

зв'язків особливих моментів, їх самоперетворення. Людина завжди є "полігоном" для вирішення все більшої кількості проблем, які в тій чи іншій мірі стають основною домінантою її поведінки, онтологічної її забезпеченості і гарантованості її "бути", тобто виживати, незважаючи на будь-які умови кризового соціуму, в якому все важче задовольнити як вітальні, так і духовні потреби. Культурна самоідентифікація передбачає єднання людини з історично-культурним минулим спільноти, до якої вона себе відносить (до етносу, нації), - це повернення опредмечених сутнісних сил людини, присвоєння людської сутності людиною зі збереженням усього багатства «попереднього розвитку поверненням людини до самої себе». Сучасна філософія розглядає культурну самоідентифікацію як безумовну потребу, направлену на нарощення буттєвого потенціалу індивіда. Нереалізованість цієї потреби призводить до неможливості повноцінного становлення людини як особистості, формування власного світогляду і системи цінностей, відчуження людини і світу, деперсоналізації, маргіналізації, формування так званих "втрачених поколінь", що позбавлені зв'язку зі своїм історичним минулим. Присвоюючи «всебічну сутність людини», людина перестає бути частковим і відчуженим індивідом, а натомість набуває ознак «людини цілісної».

Список використаних джерел

1. Бех В.П. Философия социального мира: гносеологический анализ: [Монография] / В.П.Бех. – Запорожье.: «Тандем-У», 1999. – 284 с.
2. Білогур В.Є. Світоглядні орієнтації студентів: тенденції змін у трансформаційному суспільстві: [Монографія] / В.Є.Білогур.- Дніпропетровськ: Пороги, 2011.- 311с.
3. Бондаревич І.М. Духовна цілісність особистості: дійсність і перспектива :[Монографія] / І.М.Бондаревич. - Запоріжжя: ЗНТУ, 2008.-162 с.
4. Вашкевич В. Ціннісно-світоглядні настанови молоді в сучасних умовах. Гілея: науковий вісник: [зб. наук. пр].- К.: Вид-во УАН ТОВ «НВП» «ВІР», 2013.- Вип. 73.- С. 205-209.
5. Воронкова В.Г.Формирование нового мировоззрения, нового человека, нового общества будущего: [Монография] / В.Г.Воронкова / Кого и как воспитывать в подрастающих поколениях // Под ред. О.А.Базалука.- К.: Издательский дом «Скиф».- 2012.- Т.2.- С.134-152.
6. Карась А.Ф. Громадянське суспільство і національна культура/ Гуманізм за утвердження громадянського суспільства в Україні / А.Ф.Карась. - Вісник Львівського університету.- 1995.- Вип.32.- С.11-18.
7. Козловець Микола. Феномен національної ідентичності: виклики глобалізації: [Монографія] / М.Козловець. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І.Франка, 2009. - 558с.
8. Кучера Т.М. Проблеми формування соціокультурної консолідації: соціально-філософський аналіз / Т.М.Кучера // Нова парадигма: [журнал наук. пр. / Нац. пед. ун-т імені М.П.Драгоманова [творче об'єднання «Нова парадигма»]. - К.: Вид-во НПУ імені М.П.Драгоманова, 2010.- Випуск 98.- С. 133-139.
9. Мельник В.В. Формування морально-світоглядних і культурних засад національної самосвідомості українського народу / В.В.Мельник // Гілея: науковий вісник: [зб. наук.пр.] - К.: Вид-во УАН ТОВ «НВП» «ВІР».- 2011.- Вип.58 (3). - С.315-326.
10. Образ человека будущего: Кого и как воспитывать в подрастающих поколениях: коллективная монография / Под ред. О.А.Базалука.- К.: Кондор, 2011.- Т.1.- Формування парадигми особистості в умовах культурної глобалізації

328с.

REFERENCES

1. Beh V.P. The philosophy of the social world: epistemological analysis [monograph] / V.P.Beh. - Zaporozhye. "In Tandem", 1999. - 284.
2. Bilohur V.E. Ideological orientation of students: trends in social transformation : [The book] / V.Y.Bilohur . - Dnepropetrovsk : Thresholds , 2011. – 311p .
3. Bondarevych I.M. Spiritual wholeness of personality: reality and perspective [monograph] / I.M.Bondarevych . - Zaporozhye: ZNTU, 2008.-162 p.
4. Vashkevych V. M.Value- worldview of young people in today's environment. Gilea : Research Bulletin: [Collected Works], - K. : Publisher UAS of " SPE " "Believe ," 2013. - Issue 73 . - P. 205-209.
5. Voronkova V.G. Formirovanie new outlook, a new man, a new society of the future: [monograph] / V.G.Voronkova / Who and how to educate the younger generation / / Edited 9. O.A.Bazaluka. - K. Publishing house "Skif". - 2012. - Tom.2. - P.134-152.
6. Karas A.F. Civil society and national culture / Humanism for the promotion of civil society in Ukraine / A.F.Karas . - Bulletin of Lviv University. - 1995. - Issue 32. - P.11 -18.
7. Kozlovets N. The phenomenon of national identity: Challenges of globalization: [The book] / M.Kozlovets . - Exactly: Publisher Waiting Franko , 2009. – 558p.
8. Kuchera T. Problems of social and cultural consolidation: the socio -philosophical analysis / T.M.Kuchera / / New Paradigm [journal research papers / National Pedagogical University Dragomanov [creative association "new paradigm"]. - K. : Publisher NEA Dragomanov , 2010. - Issue 98. - P. 133-139.
9. The image of the man of the future: Who and how to educate the younger generation: a collective monograph / Edited O.A.Bazaluka. - K.: Condor 2011. - Volume 1. – 328p.
10. The image of the man of the future: Who and how to educate the younger generation [monograph] / Edited O.A.Bazaluka. - K.: Publishing House "Scythian." - 2012. - Volume 2. – 408p.

В.Г. ВОРОПАЕВА (кандидат философских наук, доцент кафедры социально-гуманитарных наук)

Кировоградская летная академия Национального авиационного университета, Кировоград, Украина

ФОРМИРОВАНИЕ ПАРАДИГМЫ ЛИЧНОСТИ В УСЛОВИЯХ КУЛЬТУРНОЙ ГЛОБАЛИЗАЦИИ

В статье рассматривается парадигма личности, которая сводится к формированию оснований культуры, которые влияют на личность. Отмечается, что многомерность человека имеет большое количество измерений индивида, так как человек имеет, физический,биологический, социальный, психологический,культурный компонент глобализации. Обосновывается, что парадигма личностей в условиях глобализации – это формирование тех многосторонних условия бытия, которые влияют на личность.

Ключевые слова: парадигма личности, глобализация, культурная глобализация, структура личности, гуманистические измерения самореализации.

V.VOROPAEVA (PhD, assistant professor of social and humanitarian disciplines) Kirovograd Flight Academy National Aviation University, Kirovograd

FORMATION OF PARADIGM PERSON UNDER CULTURAL GLOBALIZATION

In the article the paradigm of personality, which is reduced to form a foundation of culture that influence a person. It is noted that human multidimensionality has a large number of

Воропаева В.Г., 2014

measurements of the individual as a person has a space, physical, biological, social, psychological, cultural component of globalization. Substantiates that the paradigm of the individual in the context of globalization - is the formation of the foundations of culture that influence a person. It is proved that the structure of personality - a unity of four substructures: 1) biologically caused substructure (temperament, sex, age, mental properties, etc.); 2) psychological substructure (individual psychological features - memory, emotions, sensations, perceptions, feelings, will, intellect, etc..) 3) substructures of social experience (gained empirical and theoretical knowledge, attitude, skills, habits, traditions, norms, etc.); 4) orientation of the individual substructures (desires, goals, ideals, motivations, needs, aspirations, values, etc..). According to Maslow, in society there are five levels of needs that are conditional on a scale ranging from the lowest (primitive) to the higher. The first level - physiological needs or living room. The second level - the existential (security needs of its own existence, health, absence of violence, safety on the streets, anti-war, etc.). The third level - the need for communication, friendship, communication. The fourth level - needs status, recognition, prestige, evaluations of others, self-esteem. Fifth level - the need for self-expression through creativity, self-discovery and realization of abilities, achievement of meaning in life. Buyers of the first and second levels - lower need third, fourth and fifth levels - higher. It turns out that in the development process of democratization of the world, the civil society and the search for freedom and self-identity is the search for optimal ways of further improvement of the individual, becoming civilized social relations. Concerning this must be designed and integrated system "existential values" and "meta property" rights. It is concluded that redevelopment projects based on individual self-actualization - an attempt to better identify and develop opportunities for personal, individual initiative in order to identify an authentic sense. It is noted that the cultural identity involves the unity of man and the historical and cultural past of the community to which he himself refers (to the ethnic group, nation). Modern scientific thought considers cultural identity as an absolute necessity. Lack of implementation of this requirement leads to the impossibility of becoming a full-fledged human beings, forming their own worldview and value system, the alienation of man and the world, depersonalization, marginalization. Self-identity - a self-realization of higher values of life.

Key words: personality paradigm, globalization, cultural globalization, the structure of personality, humanistic dimensions of self- realization

*Рекомендовано до публікації докт. філософ.наук Поповим С.М.
Дата надходження рукопису 10.05.2014 року*